

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית ב'

יחידת לימוד אחת- חורף 2013

שאלון: 011108 , 211

מוגשת על-ידי: ישראלה דויד ורחל נעים

מורות ללשון ברשת בתי הספר של יואל גבע

פרק ראשון- הבנה והבעה

חלק א': הבנה

שאלה מספר 1

סעיף א'

מאמר 1:

טענה מרכזית- פעולה נמרצת נגד ניסויים בבעלי חיים עלולה לפגוע במחקר הרפואה התורם לנו רבות.

נימוק 1- הידע שהפיקו אנשי המדע ממחקרים כאלה היה הבסיס לפיתוח יישומים שימושיים ויומיומיים.

נימוק 2- צבירת ידע כשלעצמה חשובה גם היא, אף על פי שלא כל הניסויים בבעלי חיים מניבים תוצאות שתועלתן מיידיות.

מאמר 2:

טענה מרכזית- ניסויים בבעלי חיים צריכים להיות בבחינת מוצא האחרון המחייב הצדקות מיוחדות.

נימוק 1- בחקר מחלות של בני אדם אי אפשר להסתמך על ממצאים ממחקר שנעשה בבעלי חיים.

נימוק 2- הטענה שניסויים עשויים לתרום להבנת רעיון מדעי או רעיון שעשוי להוביל לפיתוח יישומי שיתרום גם לאדם אינה מצדיקה לגרום מחלה קטלנית לבעל חיים בריא.

סעיף ב'

מאמר 1:

טענת נגד- החוקרים הם קבוצת אנשים אכזריים המבצעים את הניסויים להנאתם, וניסויים אלה פוגעים בבעלי חיים וגורמים להם סבל רב.

הפרכה- החוקרים מבצעים את הניסויים תוך הקפדה על מזעור הסבל שנגרם לבעלי חיים.

מאמר 2:

טענת נגד- בלי הניסויים בבעלי חיים המדע והרפואה יקרו.

הפרכה- גם אם התרופה מועילה לבעלי חיים, היא לא הועילה לבני אדם. (ניתן לקדם את הרפואה באמצעות שיטות מחקר חדשניות ללא ניסויים בבעלי חיים).

שאלה מספר 2

סעיף א'

שני הכותבים מסכימים כי ניסויים בבעלי חיים חיוניים, אך עליהם להתבצע בתנאים מגבילים תוך מזעור הסבל שנגרם לבעלי החיים.

מאמר 1:

ביסוס: פסקה ד'- "...יש בהחלט להמשיך ולפתח שיטות שיאפשרו למזער ככל האפשר את השימוש בבעלי חיים ואת הסבל העלול להיגרם להם."

מאמר 2:

ביסוס: פסקה ח'- "...אם בריאות בני האדם וחייהם באמת חשובים בעינינו, עלינו למצות קודם כל אמצעים שאינם פוגעים בבעלי חיים."

סעיף ב'

צביעות לפי מאמר 1- מצד אחד אנשים מתנגדים לניסויים, אך כשאותם אנשים יזדקקו לקבל עזרה רפואית, הם לא יתנגדו לקבל טיפולים שפותחו בעזרת ניסויים בבעלי חיים. צביעות על פי מאמר 2- לבני אדם בישראל אין נגישות לתרופות חיוניות, והחברה שלנו אדישה לכך, אבל כמדובר בעינוי ובהרג בעלי חיים, לפתע מתברר ש"חיי אדם מקדשים הכול".

שאלה מספר 3

אמצעים לשינויים:

- שימוש בגוף I- "רובנו אם לא כולנו..." (פסקה ד').
יוצר קרבה בין הכותב לקורא, יוצר הזדהות ומעורבות עם המסר.
- שימוש בגוף II- "תארו לעצמכם" (פסקה ג'). "אל תחשבו" (פסקה ד').
הכותב יוצר דיאלוג עם הנמען.
- מבנה מודאלי- חשוב לדעת (פסקה ב'). לא כדאי להיגרר (פסקה ד'). חשוב לזכור (פסקה ד').
המבנה המודאלי מביע אזהרה, המלצה, הצעה על מנת לשכנע את הנמען או לעורר אותו לבצע פעולה.
- הבאת דוגמה לשם המחשה ולשם יצירת אמינות (פסקה ג').

פרק שני- תחביר

בפרק זה הנבחנו נדרשו לענות על ארבע שאלות: על שאלה 8 (חובה), ועל שלוש מהשאלות 9-13

שאלה מספר 6

סעיף א'

1) לעיתים תכופות מתקבל הרושם כי יש בארץ ציבוריות עזה נגד ניסויים בבעלי חיים. משפט מורכב.

לאחרונה אף הונחה על השולחן הכנסת הצעה לתיקון בחוק הניסויים בבעלי חיים (1). משפט פשוט.

לפי הצעה זו, ישחררו מוסדות המחקר את בעלי החיים (2) לאחר שנתיים מיום הגעתם לשם. משפט פשוט.

2) לאחרונה אף הונחה על שולחן הכנסת הצעה לתיקון בחוק הניסויים שמבוצעים בבעלי חיים.

או:

לפי הצעה זו, ישחררו מוסדות המחקר את בעלי החיים לאחר שנתיים מיום שהגיעו לשם.

או:

מציעים שמוסדות המחקר ישחררו את בעלי החיים לאחר שנתיים מיום הגעתם לשם.

3) בעלי חיים (1)- לואי, בעלי חיים (2)- מושא.

סעיף ב'

- "...למזער את כמות ואת מצוקת החיות."
- תיקון- למזער את כמות החיות ואת מצוקתן.
- "לניסויים אלה יש חשיבות רבה, משום שבזכותן נרכש ידע רב."
- תיקון- לניסויים אלה יש חשיבות רבה, משום שבזכותם נרכש ידע רב.
- "ידע זה שימש את החוקרים בפיתוח תרופות הנועדו להציל חיים."
- תיקון- ידע זה שימש את החוקרים בפיתוח תרופות שנועדו להציל חיים.
- "אחת הדרישות שמפנים אל החוקרים הוא לקבוע..."
- תיקון- אחת הדרישות שמפנים אל החוקרים היא לקבוע...

שאלה מספר 7

סעיף א'

I. מורכב

II. מאוחה

סעיף ב'

ניסויים (1) - לואי

ניסויים (2) - נושא

סעיף ג'

- 1) I. כי שיעור המתנגדים לניסויים בבעלי חיים הוא קטן ושולי, וכי ופעילות נמרצת נגד הניסויים האלה עלולה לפגוע במחקר הרפואה.
II. לא כל הניסויים בבעלי חיים מניבים תוצאות שתועלתן מיידית, וגם צבירת ידע כשלעצמה חשובה.
2) קטן ושולי – נושא כולל.

שאלה מספר 8

סעיף א'

1) מורכב

2) ניסויים בבעלי חיים – חלק ייחוד בתפקיד מושא.

3) אנשים רבים מתנגדים לניסויים בבעלי חיים בגלל הסבל שנגרם לחיות.

סעיף ב'

לדעת רבים- הסגר.

ההסגר מביע את כוונתו, תחושתו או עמדתו של הדובר כלפי הנאמר, ובכך משפיע על הקורא ותורם לפענוח המסר ולשכנוע הקורא.

שאלה מספר 9

סעיף א'

תשובה 3- הכללה ופירוט

סעיף ב'

מפני ש... ; סימן פיסוק – נקודתיים (:)

סעיף ג'

על מי שמבקש לערוך ניסויים בבעלי חיים- פסוקית לואי
שהניסוי המיועד להשגת מטרה חשובה כל כך- פסוקית מושא
שתצדיק סבל והרג של יצורים חיים- פסוקית לואי
שיש סיכוי ממש- פסוקית מושא
שהוא יצליח להשיג את המטרה הזו- פסוקית לואי

סעיף ד'

הוא צריך לשכנע שהניסוי מיועד להשגת מטרה חשובה כל כך, שתצדיק סבל והרג של יצורים חיים ושיש סיכוי ממשי שהוא יצליח להשיג מטרה זו.

שאלה מספר 10

סעיף א'

- (1) תיאור (אופן)
- (2) במקומות העבודה ובכבישים – לואי כולל.
רעילים ומסרטנים- לואי כולל
בהרגלי החיים ובתזונה- לואי כולל.
- (3) אנחנו יכולים למנוע כל כך הרבה סבל באמצעים שונים: על ידי הגברת הבטיחות במקומות העבודה ובכבישים, על ידי מניעה של זיהום הסביבה בחומרים רעילים ומסרטנים ועל ידי שינוי בהרגלי החיים והתזונה.

סעיף ב'

משפט מספר א- אין = נשוא.

פרק שלישי- מערכת הצורות

בפרק זה הנבחרים נדרשו לענות על שלוש שאלות: על שאלה 14 (חובה), ועל שתיים מהשאלות 15-18

שאלה מספר 11

סעיף א'

- (1) שְׂכִיבָה, תָּרַד
- (2) הִרְצָאוֹת, נְסוּיִים
- (3) הוֹנְחָה, יַעֲרָכוּ

סעיף ב'

- (1) י.צ.א.
מ.צ.א.
י.צ.ע.
- (2) י.צ.א- הוֹצִיא, הוֹצָא
מ.צ.א- הִמְצִיא, נִמְצָא, מְצָא
י.צ.ע- הִצִיעַ, הִצָּע

שאלה מספר 12

סעיף א'

(1) 5,4,1

(2) הפיקו: פוק, הפעיל

מגיש: נגש, הפעיל

מניבים: נוב, הפעיל.

סעיף ב'

(1) לצפות- צ.פ.י/ה, קל.

לצפות- צ.פ.י/ה, פיעל.

(2) לצפות- להתבונן, להסתכל

לצפות- להמתין בתקווה ל..., לייחל למשהו.

שאלה מספר 13

סעיף א'

(1) מאמר 1

הונחה- הופעל

יחויבו- פועל

נראה- נפעל

הובנו- הופעל

נערכו- נפעל

מדובר- פועל

מאמר 2

נדרשים- נפעל

מוטלת- הופעל

ניתנת- נפעל

נמצאו- נפעל

(2) השימוש בצורות סבילות מדגיש את הפעולה ולא את עושה הפעולה; מפחות מאפקט הדינמיות.

סעיף ב'

שאלו- שאל, קל, ציווי נוכחים

שאלו- שאל, קל, עבר, נסתרים

הצורות שונות בזמן ובגוף.

סעיף ג'

(1) צ.ד.ק, הפעיל

(2) מצטדק, מצדק

(3) התלמיד מצטדק כל הזמן בפני המורה.

שאלה מספר 14

סעיף א'

- 1) מְחַאָּה, מְזַעוּר
- 2) מְחַקֵּר - ח.ק.ר
מְקַרְה - ק.ר.י/ה
מְחַלּוֹת - ח.ל.י/ה
מוֹקְשִׁים - י.ק.ש
- 3) מְזַעוּר - ז.ע.ר - שורש ראשוני.

סעיף ב'

- 1) מקום
- 2) מוֹעֵדוֹן : בסיס : מוֹעֵד + צוּרן סופי : און.

שאלה מספר 15

סעיף א'

בְּרִיאוֹת - שם עצם מופשט.

סעיף ב'

שורש זהה : ח.ד.ש
צוּרן נטייה - אות – לציון רבות.

סעיף ג'

- 1) שורש ומשקל
- 2) רְקָדוֹן, מְסַפֵּרָה

סעיף ד'

- 1) שם תואר
- 2) אינטלקטואלי - הבסיס לועזי, ואילו בשאר השמות הבסיס הוא עברי.